

Datum
2021-02-23

Adress
August Palms Plats 1

Diarienummer
STK-2021-223

Yttrande

Till
Justitiedepartementet

Remiss från Justitiedepartementet - Utkast till lagrådsremiss Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier Ju2021/00574

Sammanfattning

Kommunstyrelsen förordar en återgång till en sammanhållen och förutsägbar lagstiftning inom migrationsområdet och om de kompletterande förslagen antas är det av största vikt att det är tydligt för både individen och andra aktörer vad som gäller. Flera förtydliganden krävs. Kommunstyrelsen efterfrågar en mer djupgående analys av arbetsmarknadsläget idag för målgruppen för att säkerställa att den förlängda tiden om sex månader är tillräcklig för att uppnå syftet. Det är ett troligt utfall att perioden som personer i målgruppen kommer att behöva försörjningsstöd förlängs, vilket innebär kostnader för kommunerna, för dessa behövs full statlig kostnadstäckning.

Yttrande

Den lagstiftning vi har idag med uppehållstillstånd för studier på gymnasial nivå uppkom i en tid som krävde snabba beslut och lösningarna blev i viss mån kortsiktiga och i form av tillfällig lagstiftning. Att komplettera sådan lagstiftning kan vara nödvändig, men kan också komplicera tolkning och praxis ytterligare och försvåra för individen och aktörer runt denne. Kommunstyrelsen förordar en återgång till en sammanhållen och förutsägbar lagstiftning inom migrationsområdet.

6 Tiden för att etablera sig på arbetsmarknaden ska förlängas till tolv månader

Kommunstyrelsen ser att föreslagna förändringar är en del av en viktig anpassning utifrån rådande arbetsmarknadsläge. Redan när lagen infördes 2017 fanns det tveksamheter till att en ungdom som precis avslutat motsvarande studier på gymnasial nivå skulle hinna etablera sig på arbetsmarknaden inom sex månader och få varaktig anställning och inkomst. Med nuvarande arbetsmarkandsförutsättningar har detta blivit ännu svårare och förslaget om förlängd tid ger individen bättre förutsättningar.

Om syftet med förändringen uppnås, att ge dessa unga en verklig chans att hitta varaktig anställning efter sina studier, ställer sig dock kommunstyrelsen tveksam till. Frågan är om syftet

uppnås eller om tiden i väntan och med oviss framtid för den enskilde enbart förlängs. Det saknas i utkastet till lagrådsremiss en mer djupgående analys av arbetsmarknadsläget idag för målgruppen som tydligt motiverar förlängning med sex månader. Personer med uppehållstillstånd enligt nya gymnasielagen är särskilt utsatta; bristfälliga nätverk inom majoritetssamhället och språksvagheter är några av de faktorer som kan försvåra inträdet på arbetsmarknaden. I Malmö vet vi att ungdomsarbetslösheten är särskilt stor och drabbar i högre utsträckning utrikesfödda kvinnor och män.

I konsekvensanalysen lyfts risken för ökade kommunala kostnader för försörjningsstöd då tiden där den unge kan behöva ekonomiskt stöd förlängs, men att den statliga ersättningen för mottagandet av nyanlända i viss mån kompenserar för detta. Om förslagen blir verklighet ser kommunstyrelsen det som ett troligt utfall att perioden som personer i målgruppen kommer att behöva försörjningsstöd förlängs. I de fall detta leder till kostnader för kommunen behövs full statlig kostnadstäckning. Det är därutöver av stor vikt att följa utvecklingen framöver, som föreslås i utkastet till lagrådsremiss.

7 Försörjningskravet ska delvis kunna uppfyllas med studiemedel

Regleringen för fribelopp för inkomst, som studerande kan ha utan att studiestödet påverkas, kan upplevas som komplicerat. Det är av yttersta vikt att regleringen av fribelopp hänger ihop med de nya förslagen i lagstiftningen och att det är tydligt för individen var gränserna går. Det saknas ett resonemang kring detta i utkastet till lagrådsremissen.

8 En yrkesintroduktionsanställning ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd

En yrkesintroduktionsanställning kan underlätta matchningen på arbetsmarknaden i relation till olika bristyrken. Det behövs dock ett förtydligande i hur förslaget formulerats. Det rimmar dåligt att denna typ av anställning oftast pågår och enbart har statlig stödfinansiering i 6–12 månader samtidigt som Migrationsverket i ett rättsligt ställningstagande slagit fast att en anställning ska anses varaktig om den är minst två år. Det är inte alla som inleder en yrkesintroduktionsanställning som vet hur fortsatt anställning under kommande två år ska se ut. Det blir därför viktigt att förtydliga hur detta ska hanteras i praxis och vad som kommer att krävas för att en sådan anställning ska kunna ligga till grund för ett permanent uppehållstillstånd.

Både vad gäller förslaget om studiemedel och yrkesintroduktionsanställning är det tillägg som ger individen utökade möjligheter, men samtidigt i sin specifika utformning gör regelverket mer komplext. Målgruppen kan ha svårt att ta till sig information och navigera i regelverket. Ansvariga myndigheter, såsom Migrationsverket och Centrala Studiestödsnämnden, bör därför om förslagen antas förbereda informations- och kommunikationsinsatser (gärna på flera språk) till målgruppen och aktörer runt omkring den för att undvika missförstånd och tydliggöra hur dessa regler kommer hanteras i praktiken.

Ordförande

.....
 Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

.....
Anna-Lena Alerud
.....

Moderaterna reserverar sig mot beslutet och lämnar in en skriftlig reservation.
Liberalerna lämnar in ett särskilt yttrande.

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2021-02-22 kl. 15:16-15:24
Plats	Distans via Teams
Beslutande ledamöter	Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande) Roko Kursar (L) (1:e vice ordförande) Torbjörn Tegnhammar (M) (2:e vice ordförande)
Övriga närvarande	Andreas Norbrant (Stadsdirektör) Tomas Barring (Chefsjurist) Anna-Lena Alnerud (Sekreterare)
Utses att justera	Håkan Fäldt
Justeringen	2021-03-02
Protokollet omfattar	§78

Underskrifter

Sekreterare	
	Anna-Lena Alnerud	
Ordförande
	Katrin Stjernfeldt Jammeh	
Justerande
	Håkan Fäldt	

§ 78 Remiss från Justitiedepartementet - Utkast till lagrådsremiss Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier

STK-2021-223

Sammanfattning

Malmö stad har av Justitiedepartementet getts möjlighet att lämna synpunkter på ”Utkast till lagrådsremiss, Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasial nivå”. Där föreslås ändringar i lagen (2017:353) om uppehållstillstånd för studerande på gymnasial nivå för att underlätta för dem som omfattas av lagen att beviljas permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning. Förslagen är att (1) tiden som individen har på sig för att etablera sig på arbetsmarknaden och kvalificera sig för ett permanent uppehållstillstånd på grund av försörjning efter att ha fullföljt sin utbildning ska förlängas från sex till tolv månader, (2) studiemedel för halvtidsstudier ska kunna beaktas när man bedömer om försörjningskravet för permanent uppehållstillstånd är uppfyllt, (3) en viss form av subventionerad anställning, en så kallad yrkesintroduktionsanställning, ska kunna ligga till grund för permanent uppehållstillstånd. Stadskontoret har upprättat förslag till yttrande och gymnasie- och vuxenutbildningsförvaltningen och arbetsmarknads- och socialförvaltningen har haft möjlighet att inkomma med synpunkter till förslaget.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar

1. Kommunstyrelsens arbetsutskott godkänner reviderat förslag till yttrande och skickar yttrandet till Justitiedepartementet.

Beslutsgång

Roko Kursars (L) yrkar att stryka det första stycket under punkten 7 på sidan 2 i förslag till yttrande som börjar med: "Det är positivt..." och slutar med

"...kompetensförsörjningsproblematiken inom vissa yrkesområden." Dessutom ändra den första, andra och tredje meningen under punkten 8 enligt följande:

"En yrkesintroduktionsanställning kan underlätta matchningen på arbetsmarknaden i relation till olika bristyrken. Det behövs dock ett förtydligande i hur förslaget formulerats."

Ordförande Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) yrkar bifall till Roko Kursars (L) reviderade förslag.

Håkan Fäldt (M) yrkar avslag på Roko Kursars (L) reviderade förslag och yrkar att förslag till yttrande ersätts med följande:

"Malmö stad avstyrker de förslag som presenteras i remissen. Svenskt flyktingmottagande ska inriktas på individer med skyddsbehov. Att därför rikta stora resurser för att genomföra speciallagar som syftar till att fler individer som fått sin sak prövad och i fristående domstolsprocesser fått fastställt att de saknar asylskäl är ett steg i fullkomligt fel riktning som inte har något annat syfte än att öka invandringen till Sverige.

Malmö stad är mycket kritiska till de bristfälliga konsekvensanalyserna i remissen. Avseende förslaget om att förlänga tiden för att etablera sig på arbetsmarknaden till tolv månader skriver man: "Genom att förlänga tiden för att etablera sig på arbetsmarknaden från sex till tolv månader skulle kommunernas kostnader för försörjningsstöd kunna komma att öka. Som anges i de nämnda förarbetena finns det dock starka incitament för att hitta ett arbete under tiden för etablering. Det utgår också statlig ersättning till kommunerna för mottagandet av nyanlända invandrare, som i viss mån kompenserar kommunerna för kostnader för försörjningsstöd. Det finns anledning att följa utvecklingen framöver."

Förslaget kan alltså innebära en betydande kostnadsökning för landets kommuner. Om inte staten säkerställer att kommunerna fullt ut kompenseras för detta är det ett allvarligt brott mot fullfinansieringsprincipen som riskerar att försvaga resurserna till många kommuners redan underfinansierade välfärdsverksamheter.

Vidare vill Malmö stad riktiga allvarlig kritik mot den extremt korta remisstiden. Det är en vedertagen praxis att tre månaders remisstid utgör minimitid för att uppnå andemeningen i regeringsformen 7 kap 2 §. Det är mycket anmärkningsvärt att Socialdemokraterna i regeringen är beredda att åsidosätta svensk beredningstradition i syfte att försöka lösa partipolitiska problem med Miljöpartiet."

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att arbetsutskottet bifaller Roko Kursars (L) reviderade förslag.

Reservationer och särskilda yttranden

Håkan Fäldt (M) reserverar sig mot beslutet och lämnar in en skriftlig reservation, bilaga 1.

Roko Kursar (L) lämnar in ett särskilt yttrande, bilaga 2.

Beslutet skickas till

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Arbetsmarknads- och socialnämnden

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 210222 Remiss från Justitiedepartementet - Utkast till lagrådsremiss Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier
- Förslag till yttrande, Remiss Utkast på lagrådsremiss, Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier
- Remiss från Justitiedepartementet - Utkast till lagrådsremiss Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier
- Utkast till lagrådsremiss Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier

Reservation

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2021-02-22 Ärende 5. Remiss från justitiedepartementet – Utkast till lagrådsremiss Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier

Moderaterna yrkade att Malmö stads yttrande skulle lyda som följer:

”Malmö stad avstyrker de förslag som presenteras i remissen. Svenskt flyktingmottagande ska inriktas på individer med skyddsbehov. Att därför rikta stora resurser för att genomföra speciallagar som syftar till att fler individer som fått sin sak prövad och i fristående domstolsprocesser fått fastställt att de saknar asylskäl är ett steg i fullkomligt fel riktning som inte har något annat syfte än att öka invandringen till Sverige.

Malmö stad är mycket kritiska till de bristfälliga konsekvensanalyserna i remissen. Avseende förslaget om att förlänga tiden för att etablera sig på arbetsmarknaden till tolv månader skriver man:

”Genom att förlänga tiden för att etablera sig på arbetsmarknaden från sex till tolv månader skulle kommunernas kostnader för försörjningsstöd kunna komma att öka. Som anges i de nämnda förarbetena finns det dock starka incitament för att hitta ett arbete under tiden för etablering. Det utgår också statlig ersättning till kommunerna för mottagandet av nyanlända invandrare, som i viss mån kompenserar kommunerna för kostnader för försörjningsstöd. Det finns anledning att följa utvecklingen framöver.”

Förslaget kan alltså innebära en betydande kostnadsökning för landets kommuner. Om inte staten säkerställer att kommunerna fullt ut kompenseras för detta är det ett allvarligt brott mot fullfinansieringsprincipen som riskerar att försvaga resurserna till många kommuners redan underfinansierade välfärdsverksamheter.

Vidare vill Malmö stad riktiga allvarlig kritik mot den extremt korta remisstiden. Det är en vedertagen praxis att tre månaders remisstid utgör minimitid för att uppnå andemeningen i regeringsformen 7 kap 2 §. Det är mycket anmärkningsvärt att Socialdemokraterna i regeringen är beredda att åsidosätta svensk beredningstradition i syfte att försöka lösa partipolitiska problem med Miljöpartiet.”

Då vårt förslag ej fick gehör reserverar vi oss till förmån för eget yrkande.

Håkan Fäldt (M)

SÄRSKILT YTTRANDE

Kommunstyrelsens arbetsutskott den 22 februari 2021

Remiss från Justitiedepartementet - Utkast till lagrådsremiss Kompletterande regler för uppehållstillstånd vid gymnasiestudier

Ju2021/00574

Liberalerna anser att yttrandet är balanserat och visar på de svårigheter som liknande undantagsregler ger ur ett kommunalt perspektiv.

Liberalerna vill dock understryka att partiet nationellt är emot att gymnasiestudier ska ge uppehållstillstånd. Liberalerna röstade emot den så kallade gymnasielagen när den först infördes, det är en rättsosäker lag och vi delar den kritik som lagrådet och andra instanser har riktat mot förslaget.

Roko Kursar (L)